30. 8. 2007

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Při restrukturalizacích pozor na řetězení!

V posledních dnech nabývá praktické podoby delší dobu se odehrávající více méně teoretická právnická disputace o přeshraniční aplikaci tzv. zákazu řetězení jednoosobních společností s ručením omezeným. O co se jedná?

Dle ustanovení § 105 odst. 2 obchodního zákoníku v platném znění nemůže být společnost s ručením omezeným s jediným společníkem jediným zakladatelem nebo jediným společníkem jiné společnosti s ručením omezeným. Toto pravidlo bez jakékoli pochyby platí pro české společnosti s ručením omezeným. Zatímco však jedna část odborné právnické veřejnosti zastává názor, že uvedené pravidlo se nevztahuje na zahraniční právnické osoby, jejichž právní forma odpovídá české společnosti s ručením omezeným, stanovisko druhé části právníků (teoretiků i praktiků) je přesně opačné. Argumentů ve prospěch i proti oběma přístupům lze předložit celou řadu. Doposud však v této otázce chyběla rozhodovací praxe soudů, která i přes to, že není formálním pramenem českého práva, hraje velmi důležitou roli při výkladu právních norem, obchodního zákoník nevyjímaje.

Cílem tohoto příspěvku není vyřešit výše uvedený spor ani předkládat argumenty ve prospěch jednoho či druhého názoru, ale poukázat na aktuální přístup některých českých rejstříkových soudů v této otázce. Oproti předchozí praxi začal na příklad pražský rejstříkový soud v rámci řízení o zápis převodů obchodních podílů ve společnostech s ručením omezeným do obchodního rejstříku zkoumat otázku řetězení nejen na národní úrovni, ale aplikoval předmětné ustanovení obchodního zákoníku rovněž na zahraniční společnosti. Výsledkem tohoto přístupu je, že rejstříkový soud zpravidla v rámci řízení o zápis převodu obchodního podílu v české společnosti s ručením omezeným do obchodního rejstříku vyzve navrhovatele, aby prokázal, že nabyvatel 100% obchodního podílu (je-li jím zahraniční právnická osoba obdobná české s.r.o.) splňuje předpoklady stanovené obchodním zákoníkem, tedy že není společností s jediným společníkem.

S ohledem na skutečnost, že řada zahraničních obchodních rejstříků (nebo obdobných registrů) neobsahuje informace o společnících právnické osoby, je pak nutno výzvě soudu vyhovět na příklad předložením společenské smlouvy, ze které je struktura společníků jasně patrná. To s sebou nese nejen další náklady spojené s obstaráním daného dokumentu v podobě akceptovatelné rejstříkovým soudem (tedy originálu či úředně ověřené kopie, včetně legalizační doložky, pokud se vyžaduje, a úředního překladu do českého jazyka), ale mnohdy i významnou časovou prodlevu. Přestože je zápis převodu obchodního podílu do obchodního rejstříku pouze deklaratorní (tj. právní účinky převodu obchodního podílu nastávají mezi stranami dnem účinnosti převodní smlouvy), je nutno počítat i s výše uvedenými aspekty.

V případě, že by výše uvedené nebylo prokázáno (např. proto, že nabyvatel, který se stal jediným společníkem české s.r.o., je právnickou osobou s obdobnou právní formou s jediným společníkem), lze se domnívat, že rejstříkový soud by zápis převodu zřejmě zamítl z důvodu neplatnosti převodu obchodního podílu pro rozpor se zákonem.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že i v případě, že zahraniční právnická osoba s rysy společnosti s ručením omezeným (tedy na příklad německá či rakouská G.m.b.H., nizozemská B.V. nebo francouzská či lucemburská S.à.r.l.), která má jako jediný zakladatel založit anebo v rámci jakékoli

transakce (včetně vícenásobných převodů a dalších obdobných restrukturalizací) byť i jen na okamžik nabýt 100% obchodní podíl v české společnosti s ručením omezeným, je nutné věnovat otázce řetězení zvýšenou pozornost. Lze si tak ušetřit mnohé nepříjemnosti vyplývající z potenciálně neplatných převodů. Bude zajímavé sledovat, kam se bude soudní praxe v této otázce dále vyvíjet.

Jan Turek
WEINHOLD LEGAL

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Prodej rodinné firmy: Co má být skutečně součástí transakce?
- Podíl před vznikem společnosti: k přípustnosti jeho převodu
- Byznys a paragrafy, díl 46.: Pravidlo podnikatelského úsudku: Jak rozhodovat bez zbytečného strachu z osobní odpovědnosti
- Bytová družstva
- Limity rozkazu k vyklizení: Skutečně pomůže rozhýbat trh s nájemním bydlením?
- Jak najít kupce pro svou firmu přes M&A poradce: na co si dát pozor ve smlouvě se zprostředkovatelem
- Nábor zaměstnanců přes agentury a M&A transakce: kde končí ochrana investice a začíná kartel
- Nové pojetí úvěruschopnosti spotřebitele?